

Seletuskiri haridus- ja teadusministri 2. oktoobri 2018. a määruse nr 29 „Riikliku täienduskoolituse tellimuse koostamise ja esitamise kord ning akadeemilise tunni maksumus õppekavarühmade kaupa Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas“ muutmise eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Haridus- ja teadusministri 2. oktoobri 2018. a määruse nr 29 „Riikliku täienduskoolituse tellimuse koostamise ja esitamise kord ning akadeemilise tunni maksumus õppekavarühmade kaupa Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas“ (edaspidi *RKT määrus*) muutmise eesmärk on viia RKT määrus vastavusse 1. aprillil 2025. a jõustuvate täiskasvanute koolituse seaduse (edaspidi TäKS) muudatustega ja kehtestada hinnad mikrokvalifikatsiooniõppele.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Haridus- ja Teadusministeeriumi kõrghariduspoliitika ja elukestva õppe osakonna täiskasvanuhariduse valdkonna programmi spetsialist Merle Rosman (tel 735 4075; merle.rosman@hm.ee), täiskasvanuhariduse valdkonna juht Ena Drenkhan (tel 735 0110; ena.drenkhan@hm.ee), programmijuht Kairi Lõuk (tel 735 0209; kairi.louk@hm.ee) ning õigus- ja personalipoliitika osakonna õigusloome valdkonna õigusnõunik Kristel Siimula-Saar (tel 735 0638; kristel.siiimula-saar@hm.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Esimese paragrahviga tehakse muudatused RKT määruhes ning teise paragrahviga sätestatakse muudatuste jõustumine.

TäKSi jõustumisega võetakse kasutusele mikrokvalifikatsioonid ja luuakse selleks regulatsioon. Selleks, et riikliku täienduskoolituse tellimuse (edaspidi *RKT*) raames oleks võimalik edaspidi tellida mikrokvalifikatsiooniõpet, on vaja eelnõuga kehtestada ainepunkti hinnad.

Eelnõu § 1 punktiga 1 muudetakse RKT määruhes pealkirja sõnastust, viies selle vastavusse TäKSi muutunud volitusnormiga. Pealkirjast jäetakse välja viide akadeemilise tunni maksumusele ja lisatakse, et määruhes kehtestatakse täienduskoolituse koha maksumuse arvestuse kord. Samal põhjusel muudetakse RKT määruhes paragrahvi 1 lõiget 1, mis reguleerib määruhes reguleerimisala (**eelnõu § 1 p 2**). RKT määruhes reguleerimisalasse lisatakse täienduskoolituskoha maksumuse arvestamise kord ning akadeemilise tunni maksumuse kõrvale ainepunkti maksumuse kehtestamine. Välja jäetakse viide täienduskoolituse õppekavarühmadele ja kursustele.

Eelnõu § 1 punktiga 3 asendatakse paragrahvi 1 lõikes 2 sõnad „täienduskoolitusasutuse pidajad“ sõnaga „täienduskoolitusasutused“. See muudatus tuleneb 1. aprillil 2025. a jõustuvatest TäKSi muudatusest.

Eelnõu § 1 punktiga 4 muudetakse paragrahvi 5, milles reguleeritakse edaspidi RKT maksumuse arvutamine ning akadeemilise tunni ja ainepunkti maksumust puudutav. Kehtivas RKT määruhes nähakse ette üksnes akadeemilise tunni maksumus, kuid kuna TäKSis nähakse ette mikrokvalifikatsiooniõppe mahu arvestamine ainepunktides, siis täiendatakse §-i 5 ka ainepunkti maksumuse arvestamise korraga. RKT maksumuse arvutamise põhimõtte jääb samaks, kuid §-s 5 täpsustakse sõnastust (§ 5 lg 1). RKT maksumus saadakse täienduskoolituskohtade arvu korrutamisel akadeemiliste tundide arvu või ainepunktide arvu ning selle maksumusega.

RKT-d on 2014. aastast rahastatud standardiseeritud ühikuhindade alusel. Mikrokvalifikatsiooniõppe reguleerimise järel on RKT raames võimalik täiskasvanutele täiendavaid paindlikke õpivõimalusi pakkuda rahastades mikrokvalifikatsiooniõpet. TäKSi kohaselt määratakse mikrokvalifikatsiooniõppe maht ainepunktides, täienduskoolituste puhul aga on mahu arvestus jätkuvalt akadeemilises tundides. Täienduskoolituste rahastamisel on maksumused kehtestatud akadeemilistele kontakttundidele nagu loengud, seminarid, praktiline töö või juhendatud praktika. Ainepunkti puhul on arvestuse põhimõte erinev, seal rahastatakse õpet tervikuna, sh õppija iseseisvat tööd. Ainepunktipõhine hind kehtestatakse mikrokvalifikatsioonidele.

Mikrokvalifikatsiooniõppe maksumuse kõrval arvestatakse ainepunktides ka täies mahus e-õppe vormis iseseisvalt läbitavat täienduskoolituse maksumust. Üks ainepunkt vastab 26 tunnile õppija tööle teadmiste ja oskuste omandamisel. 26 astronoomilist tundi tööd on arvestuslik keskmine, mis kulub õppijal ühe ainepunkti saamiseks vajalike õpiväljundite saavutamiseks.

Lisaks soovitakse eelnõuga suurendada paindlikkust RKT tellimuse rahastamisel. Seetõttu sätestatakse paragrahvi 5 lõigetes 2 ja 3, et RKT maksumus sõltub akadeemiliste tundide arvust või ainepunktide arvust ühe õppija kohta. Selline korraldus võimaldab näiteks pikema õppe puhul, mille läbiviimine on kulukas ning mille puhul on kõrgem risk, et kõik õppijad tunnistusega ei lõpeta, kasutada rahastuse alusena osalejate, mitte lõpetajate arvu. Säilib võimalus RKT esitamisel näha ette rahastamine õppe lõpetanute alusel.

Eelnõu § 1 punktiga 5 muudetakse senise määruse lisa, millest jäetakse välja täies mahus e-õppe vormis iseseisvalt läbitava täienduskoolituse hind. Edaspidi reguleeritakse see lisas 2, milles kehtestatakse ainepunkti maksumused. Ülejäänud osas senine lisa ei muutu, ehk hinnad jäävad samaks. Senine lisa loetakse lisaks 1.

Eelnõu § 1 punktiga 6 lisatakse määrusele lisa 2 ainepunkti maksumustega. Ainepunkti maksumused kehtestatakse mikrokvalifikatsiooniõppele, lisaks tuuakse senisest lisast lisasse 2 täielikult e-õppe vormis iseseisvalt läbitava koolituse ainepunkti maksumus. Viimase maksumus ei muutu võrreldes kehtivaga, kuid loobutakse akadeemilise tunni maksumuse väljatoomisest.

Ainepunkti hindade puhul on võetud arvesse õppevaldkondade erinevatest kuludest tulenevaid erisusi, kuna koolituskulud (kulud õppematerjalidele, koolitajate töötasudele, koolitusruumile jmt) on õppekavarühmade ja valdkondade lõikes mõnevõrra erinevad. Kehtivad akadeemilise kontakttunni hinnad arvestavad neid erisusi ning on vahemikus 11 – 16 eurot ühe õppija ühe kontakttunni kohta. Õppevaldkondade grupeerimisel võeti aluseks hetkel kehtivad akadeemilise kontakttunni maksumused. Selle alusel liigitati õppevaldkonnad kahe erineva maksumusega gruppi.

Esimese grupi moodustavad õppevaldkonnad, mis on hindadega 11-13 eurot ühe akadeemilise kontakttunni kohta ja teise grupi moodustavad valdkonnad, mis on maksumusega 14-16 eurot. Mõlemas grupis arvestati välja grupi keskmine hind. Madalama hinnaga grupis saadi keskmiseks 12,5 eurot ja kõrgema hinnaga grupis 15,2 eurot.

Kõrgema hinnaga grupi ainepunkti maksumuse hinnalaeks on kõrgkoolidele eraldatava tegevustoetuse keskmine maksumus ühe ainepunkti kohta:

Aasta	Tegevustoetuse maht kokku	Üliõpilaste arv kokku	Sh tasuta õppekohtadel õppivad üliõpilased	Tegevustoetus ühe tasuta õppiva üliõpilase kohta aastas	Tegevustoetuse ühe õppija ühe EAP maksumus (60 EAP-d aastas)
2024	232 257 700 €	41 245	36 418	6 378 €	106 €

Ainepunkti maksumuste arvutused:

Õppevaldkond	Akadeemilise kontakttunni maksumus eurodes	Keskmine hind	Osakaal kallimast maksumusest	Ainepunkti maksumus
Üldõppekavad	13	12,5	82%	87
Tervis ja heaolu	11			
Teenindus	12			
Haridus	13			
Humanitaaria ja kunstid	13			
Sotsiaalteadused, ajakirjandus ja infolevi	13	15,2	100%	106
Ärindus, haldus ja õigus	14			
Loodusteadused, matemaatika ja statistika	15			
Põllumajandus, metsandus, kalandus ja veterinaaria	15			
Informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogiad	16			
Tehnika, tootmine ja ehitus	16			

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Eelnõuga kehtestatakse mikrokvalifikatsiooniõppe riikliku täienduskoolituse tellimuse maksumus, mis võimaldab tellida mikrokvalifikatsiooniõpet RKT-na, toob kaasa positiivse mõju RKT pakkumise paindlikumaks muutmisele ning loob täiendavad võimalused täiskasvanud elanikkonna oskuste arendamiseks. Tellimuse esitamisel nähakse ette tellimuse rahastamise allikad, kas kasutatakse välisvahendeid või riigieelarvelisi vahendeid.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Vahendid täienduskoolituse riikliku tellimuse rahastamiseks on planeeritud välisvahenditest, Perioodil 2021-2029 kasutatakse näiteks Euroopa Sotsiaalfondi tegevuse „Täiskasvanuhariduse arendamine ja mitteformaalsete õppimisvõimaluste pakkumine“, Õiglase ülemineku fondi tegevuse „Ida-Viru täiendkoolituse mahu suurendamine ning uute tasemeõppe õppekavade arendamine ja käivitamine kutse- ja kõrghariduses“ ning kuni 2026 a I poolaastani Taaste- ja vastupidavusrahastu investeeringute „Roheoskused ettevõtete rohepöörde toetamiseks“ ja „Digioskused ettevõtete digipöörde toetamiseks“ vahendeid. Riigieelarve vahenditest esitatakse riiklikku koolitustellimust täienduskoolitusele vaid juhul, kui selleks on eelarves

vahendid kavandatud. Mikro kvalifikatsiooniõppe rahastamine ei too kaasa täiendavat kulu riigieelarvele.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. aprillil 2025.

7. Eelnõu koostamine

Eelnõu esitatakse koostamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele, Rektorite Nõukogule, Rakenduskõrgkoolide Rektorite Nõukogule ning Eesti Kutseõppe Edendamise Ühingule.

Margus Haidak
kõrghariduspoliitika ja elukestva õppe osakonna juhataja